

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato 2008 m. gegužės 29 d.
Nutarimu Nr. 32-09-02

ATNAUJINTA
2013 m. gruodžio 20 d.

MIKROEKONOMIKA IR VADYBA FARMACIJOJE

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PAVADINIMAS

Dalyko programos koordinatorius:

Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedra, doc. dr. Rima Jūratė Gerbutavičienė
padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedros vadovė prof. dr. Jurga Bernatoniene
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

parašas

Kaunas, 2013 m.

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Medicinos ir sveikatos mokslai
Mokslo kryptis (kodas)	Farmacija – M 003
Dalyko pavadinimas	Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje
Programos apimtis	120 val. (4,5 ECTS)
Paskaitos	30 val.
Seminarai	30 val.
Savarankiškas darbas	60 val.

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Rima Jūratė Gerbutavičienė	Vaistų technologijos ir soc. farmacijos katedros docentė	387927	rima.gerbutaviciene@ismuni.lt
2	Loreta Kubilienė	Vaistų technologijos ir soc. farmacijos katedros docentė	387927	loreta.kubiliene@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis

Programa “ Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje ” yra skirta doktorantams, kurių studijos yra priskiriamos Farmacijos krypties. Ši programa skirta įgyti ir pagilinti svarbiausias žinias apie bendruosius ekonomikos dėsnius, jų taikymą vaistinių darbe, makroekonominių veiksnių įtaką mikroaplinkai, bei įgyti žinių apie vaistinės kaip ūkio subjekto valdymą, jos veiklos rezultatų planavimą ir analizę.

Kadangi per paskutinįjį dešimtmetį pasaulinėje ir Lietuvos farmacijos praktikoje yra stebima vaistinių skaičiaus augimo ir išsilyjimo į bendrą prekybinę visumą tendencija, atsiranda būtinybė gilinti farmacijos specialistams ekonomikos ir vadybos žinias. Didėjant konkurencijai rinkoje atsiranda poreikis išmokyti kokybiškai valdyti įmonę, siekti ekonominio veiklos efektyvumo, mokėti vertinti ekonominius veiksnius, jų įtaką verslui.

Programa “Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje” yra orientuota į fundamentaliųjų mikroekonomikos ir vadybos mokslų dėsnių pritaikymą farmacijos verslui, bei sugebėjimą taikyti juos efektyvinant farmacijos įmonių ūkinę-finansinę veiklą.

Studijos šios programos rėmuose doktorantams yra būtinos, norint įveikti žinių ir patirties trūkumą. Programa jiems padės tobulinti savo žinias, suvokti svarbiausias farmacijos verslo vystymosi tendencijas, išsiugdyti ekonominį mąstymą, teisingai vertinti rinkos dėsnius, žinoti įmonės valdymo įrankius, bei mokėti juos taikyti praktiniame darbe. Programos studijų metodai ugdys tuos doktorantų įgūdžius, kurie būtini būsimai mokslinei veiklai, pvz., grupinės užduoties atlikimą, gautų rezultatų analizę, jų pristatymą (probleminė užduotis savarankiškam darbui),

mokslinių straipsnių ekonomine tema analizę ir komentavimą. Programa glaudžiai siejasi su kitomis farmacijos krypties dalykų programomis.

2. Dalyko programos tikslai :

Programos „Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje“ tikslas suteikti žinių apie rinkos ekonomiką, mikroekonomikos dėsnius ir jų taikymą farmacijoje. Išmokyti analizuoti mikro ir makroekonominę aplinką rinkoje, vertinti jų įtaką verslui, vykdyti savianalizę, parengti problemų sprendimo planą bei suteikti farmacijos verslo vadybos žinių.

Programos dalys yra skirtos:

1. susipažinti su ekonomikos mokslo metodologija;
2. susipažinti su rinkos struktūra, rinkos kaina, rinkų tipais;
3. susipažinti su mikro ir makroekonominiais veiksniais, jų įtaka farmacijos verslui;
4. rinkodaros taikymu farmacijoje;
5. susipažinti su vadybos funkcijomis ir principais;
6. susipažinti su prekių ir paslaugų vadyba;
7. susipažinti su įmonės veiklos analizės vykdymu.

Programa “ Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje ” siejasi su kitomis Farmacijos krypties programomis: “Socialinė farmacija“, Farmacinė rūpyba“ ir kt. Programoje “ Mikroekonomika ir vadyba farmacijoje” nagrinėjami klausimai, susiję su farmacijos verslo aplinka, kurią tiesiogiai įtakoja konkurencija, vartotojų lūkesčiai, tiekėjų tikslai, vyriausybės leidžiami įstatymai ir kiti makroekonominiai veiksniai. Šios programos tikslas yra išmokyti doktorantus analizuoti šių veiksnių padarinius bei surasti problemų sprendimo būdus. Tuo tarpu programa “Socialinė farmacija” yra skirta apžvelgti farmacinės veiklos reguliavimo teisinius aspektus, licencijų farmacinei veiklai išdavimo tvarką, įstatymus reglamentuojančius farmacinę veiklą vaistinėje, mokomi vaistų apskaitos reikalavimų, supažindinami su vaistinių farmacinės veiklos analize.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai:

Programos sandara yra paprasta orientuota į teorinių ekonomikos ir vadybos žinių pateikimą farmacijos krypties doktorantams. Pirmoje programos dalyje doktorantai supažindinami su bendraisiais verslo vyksmo dėsniais, ekonomine aplinka, rinka, rinkos ūkio mechanizmo turiniu, jo pagrindiniais elementais bei jų tarpusavio sąveika. Rinka- tai nuolatiniai pokyčiai, prie kurių tenka taikytis. Rinkos ekonomikos teorinės žinios padės pasirengti pokyčiams mažiausiais kaštais. Turėdami išankstinę teorinę pasirengimą doktorantai sugebės gilintis į konkrečius ekonominės teorijos ir ūkinės praktikos klausimus, analizuoti įvairias praktines situacijas rinkoje. Antroje dalyje doktorantai supažindinami su verslo valdymo elementais, įmonės struktūra, valdymo schemomis, pavaldumu. Šiame skyriuje plačiai analizuojama pirkimų ir pardavimų vadyba, įmonės veiklos prognozė-planavimas ir rezultatų analizė. Programos parengimo tikslas supažindinti studijuojančiuosius su farmacijos įmonių valdymo specifika, visuomenės vaistinės verslo ypatumais.

Studijų metodai ir apimtis

Užsiėmimo forma	Apimtis val./ %
Teorinė dalis. Paskaitos	30 (25%)
Teorinė-praktinė dalis. Seminarai, surinktų duomenų analizės, apibendrinimo ir interpretacijos pristatymas.	30 (25%)
Individualus savarankiškas darbas: a) pasiruošimas seminarams; b) literatūros duomenų analizė, duomenų rinkimas visuomenės vaistinėse;	60 (50%)

c) pasirengimas aptarti ir pristatyti apibendrintus duomenis; d) literatūros paieška duomenų bazėje	
Žinių patikrinimas (egzaminas)	
Iš viso	120

3. Dėstytojai. Sąrašas -Priedas Nr. 2
4. Metodinis dalyko programos aprūpinimas. Literatūros sąrašas -Priedas Nr.1
5. Ivertinimas. **Suminis balas:** 100% balo sudaro: 30% auditorinio darbo + 30% savarankiško darbo + 40% baigiamojo teorinio ir praktinio patikrinimo.
6. Bendravimui: socpharm@kmu.med.lt

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Ekonomikos problemos ir tikslai. Ekonomikos mokslo tipologija. Apytakos modeliai. Ekonominė politika.	2 val.	Doc. L. Kubilienė
2.	Mikroekonomikos pagrindai. Rinka. Pasiūla ir paklausa. Rinkos pusiausvyra ir kaina	2val.	Doc. L. Kubilienė
3.	Elastingumo teorija. Pasiūlos ir paklausos teorijos taikymas.	2val.	Doc. R. Gerbutavičienė
4.	Vartotojo ir gamintojo elgsena. Naudingumo teorija. Gamybos kaštai.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
5.	Rinkodara. Jos principų taikymas farmacijoje. Rinkodaros samparata. Rinkodaros derinio elementai. Rinkos segmentavimas. Vaistinės rinkodaros partneriai.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
6.	Vyriausybės reguliuojamas verslas. Antimonopoliniai įstatymai. Gyvenimo kokybė ir vyriausybinių reguliavimų. Pajamų paskirstymas, darbo užmokestis tobulos ir netobulos konkurencijos rinkose.	2 val.	Doc. L. Kubilienė
7.	Makroekonomika, tikslai, uždaviniai. BNP, GVP. Valstybės biudžetas. Nedarbas, infliacija, VKI. Ekonomikos augimo tempai.	2 val	Doc. R. Gerbutavičienė
8.	Makro ir mikroekonominė farmacijos verslo aplinka. Įstatyminė bazė, farmacijos verslo ypatumai.	2 val.	Prof. A. Savickas
9.	Vadybos teorijų raida, mokslo tikslai ir uždaviniai. Šiuolaikinės vadybos teorijos-harmoningo žmogaus koncepcija. Vadybos ryšys su kitais mokslais. Vadybos funkcijų samprata.	2val.	Doc. R. Radžiūnas
10.	Įmonės veiklos organizavimas. Įmonių tipai, valdymo lygiai. Valdymo organizavimas. Vaistinių valdymo struktūra. Vadovavimo esmė, valdymo metodai.	2val.	Doc. R. Gerbutavičienė
11.	Planavimo principai ir funkcijos. Planavimo	2val.	Prof. A. Savickas

	žingsniai. Valdymo lygiai, planų hierarchija. Planuojamos veiklos trukmė ir periodiškumas. Planų pavidalai. Strateginis planavimas. Planavimo proceso valdymas.		
12.	Pirkimų & pardavimų valdymas. Derybų politika. Pirkimų politika, jos efektyvumas. Pardavimų valdymas. Pardavimų potencialas, skatinimas. Kainodaros politika. Kontrolė. Efektyvios kontrolės prielaidos ir kriterijai.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
13.	Informacija vadyboje. Komunikacijos proceso esmė. Informacijos perdavimo kanalai. Valdymo apskaita- ekonominės ir vadybinės informacijos šaltinis.	2val.	Doc. L. Kubilienė
14.	Prognozavimas. Prognozavimo esmė, reikšmė ir ypatumai. Prognozavimo priemonės ir metodai. Pagrindinės prognozavimo problemos. Įmonės biudžetas. Įmonės finansinių rodiklių analizė. Lūžio taškas, pelno- nuostolio ataskaita. Pelno didinimo metodai.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
15.	Vadybos sprendimai. Sprendimų priėmimo būdai, metodai. Sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo etapai.	2 val.	Doc. L. Kubilienė

Viso 30 val.

TEORINĖ-PRAKTINĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Pagrindinė ekonomikos problema. Apytakos modeliai. Alternatyvieji kaštai. Gamybos galimybių kreivė. Vyriausybės vaidmuo ekonomikoje. Vyriausybės pajamos ir išlaidos. Valstybinis mokesčių reguliavimas.	2 val.	Doc. L. Kubilienė
2.	Rinka. Pasiūla ir paklausa. Rinkos pusiausvyra ir kaina	2 val.	Doc. L. Kubilienė
3.	Elastingumo teorija. Paklausos elastingumas pajamoms, kryžminis paklausos elastingumas. Elastingumas ir mokesčių našta.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
4.	Ribinis naudingumas ir paklausa. Vartotojo premija. Optimalaus pirkimo taisyklė. Kainos pokyčio efektas. Vartojimo pusiausvyra. Gamybos kaštai. Vidutinių ir ribinių kaštų ryšys. Ilgo laikotarpio kaštai, Masto ekonomija.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
5.	Rinkodaros derinio elementai. Rinkos segmentavimas. Rinkodaros mikro ir makro aplinka. Prekės gyvavimo ciklas, komunikacija. Vaistinės rinkodaros elementai jų taikymas.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
6.	Antimonopolinė rinka, susijungimai. Pajamų paskirstymas. Darbo užmokesčio skirtumai ir	2 val.	Doc. L. Kubilienė

	jų susidarymo priežastys. Kiti pajamų šaltiniai. Laisvoji rinka ir pajamų paskirstymo teisingumas. Regresyviniai ir progresyviniai mokesčiai.		
7.	Nedarbas, jo rūšys. Pagrindiniai ekonomikos indikatoriai. Bendrasis nacionalinis ir vidaus produktai. Jų skaičiavimo būdai. Grynasis nacionalinis produktas. Infliacija. Jos skaičiavimo būdai. Kainų indeksas. Ekonomikos augimo tempai.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
8	LR SAM įstatymų leidyba, ir kitų farmacijos verslo vykdymą reguliuojančių institucijų įtaka verslo plėtrai.	2 val.	Doc. R. Radžiūnas
9	Įmonės struktūra. Organizacijų tipai. Vaistinės vadybos principai. Pagrindinės organizacinės koncepcijos problemos. Vaistinės organizacijos vertinimas.	2 val.	Doc. R. Radžiūnas
10.	Planavimo procesas. Planavimo tikslai, koncepcija, pritaikymas. Planavimo lentelės. Ilgo ir trumpo periodų planai.	2 val.	Doc. R. Radžiūnas
11.	Kainų mažinimas ar pelno didinimas. Atsakomybė už pirkimų vykdymą. Pirkimas iš daugiau nei vieno didmenininko. Pirkimų ir kainų politika. Pirkimų efektyvumo vertinimas.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
12.	Vaistinės pardavimų vadyba. Pardavimų potencialas. Rinkodara ir kainodara. Pardavimų planavimas.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
13.	Vaistinės finansinių resursų planavimas. Svarbiausių poreikių planavimas. Įmonės reikimių perpratimas (supratimas). Vaistinės pajamų šaltiniai. Planavimo rizika.	2 val.	Doc. L. Kubilienė
14.	Įmonės biudžetas, jo sudėtinės dalys. Veiklos prognozė. Personalo poreikių planavimas. Personalo valdymas.	2 val.	Doc. R. Gerbutavičienė
15.	Vertinimas ir kontrolė. Finansinių rodiklių analizės tikslai. Pelno-nuostolio ataskaita. Balansas. Vidiniai ir išoriniai standartai. Lūžio taško apskaičiavimas. Pelno vertinimo metodai. Problemų sprendimo būdai.	2 val.	Doc. L. Kubilienė

Viso 30 val.

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Savarankiškas darbas - 60 val.

1. Literatūros, būtinos seminarams pasiruošti, rinkimas ir analizė (40 val).
2. Duomenų rinkimas visuomenės vaistinėse pagal dėstytojų parengtas problemines užduotis.
3. Pasirengimas aptarti ir pristatyti surinktus ir apibendrintus duomenis.
4. Problemų sprendimo plano parengimas. .
5. Literatūros paieška duomenų bazėse.

Pagrindinė rekomenduojama literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1	Makroekonomika. Vadovėlis ekonominių specialybių studentams	V. Sienška ir kt.	2011; Technologija, Kaunas
2.	Macroeconomics 3’rd Ed.	Krugman P.; Wells R.	2012, Worth Publishers, New York.
3.	Mikroekonomika	V. Sienška ir kt.	2010; Technologija, Kaunas
4.	Microeconomics 3’rd Ed.	Krugman P.; Wells R	2012, Worth Publishers, New York.
5.	Principles of microeconomics 6’th Ed.	Mankiw G.N.	2011, Cengage Learning, USA
6.	Rinkodara pagal Kotlerį	Kotler P.	2010 Alma littera, Vilnius
7.	Pharmacy management 3’rd Ed.	Desselle S.P., Zgarrick D.P	2012; McGraw-Hill Medical,
8.	Pharmacy Management, Leadership, Marketing, And Finance	Chisholm-Burns M.A., Vaillancourt A.M., Shepherd M.	2012 Wald headquarters J&B Learning, Burlington
9.	Marketing management 14’th Ed	Kotler P., Kotler K.	2011; Prentice Hall, NJ.
10.	Marketing for pharmacists 2’nd Ed.	Holford D. A	2007; American Pharmaceutical Assotiation, Washington

Papildoma literatūra

1. J. Šeputienė Makroekonomikos principai. Šiaulių universiteto leidykla; 2012.
2. Varian H.R., Mikroekonomika: šiuolaikinis požiūris. Margi raštai, Vilnius; 2011.
3. S. Stoškus, D. Beržinskienė, B. Martinkus. Vadybos pagrindai. Šiaulių universiteto leidykla; 2010.
4. Ruskin-Brown J.; Praktinė kainodara – geresniam rezultatui. Verslo žinios, Vilnius; 2009.
5. F. Randy Vogenberg R.F., Bonner P.A. Pharmacy Benefits: Plan Design and Management. International Foundation of Employee Benefit Plans; 2011.
6. Hill C.W.L., Jones G.R. Strategic Management Theory: An Integrated Approach 10’th Ed. South-westens cengage Learning, Canada; 2012.
7. Schramm A., Online-marketing fur die erfolgreiche Apothece: Website, SEO, Soccial Media. Springer; 2013.
8. Wonnacott P., Wonnacott R. Mikroekonomika. Piligrafija ir informatika; 1998.
9. Wonnacott P., Wonnacott R. Makroekonomika. Piligrafija ir informatika; 1994.
10. Farmacija ir laikas“ 2010 – 2012 m. žurnalo rinkiniai
11. Valstybės žinios rinkiniai. 2010-2012 m.

Numatomų dėstytojų sąrašas:

1. Dalyko programoje dėstantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:
Prof. habil. dr. A. Savickas
2. Dalyko programoje dėstantys docentai:
Doc. dr. R. Radžiūnas
Doc. dr. R.J Gerbutavičienė
Doc. dr. L. Kubilienė